

Výběrová bibliografie Nikolaj Velimiroviće (sv. Nikolaje Srbského) v češtině a slovenštině (1912–2018)

Selected Bibliography of Nicholai Velimirovich (St. Nicholai of Serbia) in Czech and Slovak languages (1912–2018)

- [1.] ANONYM [= MARJANOVIĆ, Milan]: Církevní kázání moderního křesťana. Bělehrad, 10. listopadu. *Čas* 26, 1912, č. 321, 19. 11., s. 2–3. [Referát o Velimirovičově kázání v bělehradské katedrále 10. 11. 1912].
- [2.] ARNAUTOVIĆ, Aleksandar: Srbská literatura v l. 1911–1912. *Slovan-ský přehled* 15, 1912/1913, č. 6/7 (březen/duben 1913), s. 279–285.
- [3.] KARÁSEK, Josef: Srbská zpráva. *Zvon, týdeník belletristický a literární* 13, 1912/1913, č. 43, 11. 7. 1913, s. 597–598. Dostupné také on-line: <<https://archive.org/details/zvontdenkbel13spisuoft/page/596/mode/zup>> [cit. 11. 11. 2021].
- [4.] ANONYM: Srbský kazatel nepřipuštěn do Záhřebu. *Venkov* 9, 1914, č. 53, 3. 3., s. 5. [O Velimirovičově neúčasti na slavnosti 1. 3. 1914 a pomluvách německého tisku.]
- [5.] ANONYM: Oslava Něgušova v Záhřebě a Neue Freie Presse. *Čas* 28, 1914, č. 62, 4. 3., s. 7–8. [O Velimirovičově neúčasti na slavnosti 1. 3. 1914 a pomluvách německého tisku.]
- [6.] ANONYM: La Religion et la nationalité en Serbie. *La Nation Tchèque* 1, 1915/1916, № 14, 15. 11. 1915, p. 225–226. [Recenze

na Velemirovičovu brožuru *Religion and Nationality in Serbia* (London 1915).]

- [7.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: Hrdina. (Kázání pod horou). Přel. F[rantišek] Sedláček. *Národní listy* 58, 1918, č. 97, 28. 4., příl. Jihoslovan-
ské číslo I, s. 9–10; přetištěno: Hrdina. (Kázání pod horou). Přel.
? [= František Sedláček]. *Mír. Kalendář* 22, na rok 1920, s. 43–44;
přetištěno: Hrdina. (Kázání pod horou). Přel. F[rantišek] Sedlá-
ček. *Rodinný kalendář Nového lidu* (Brno) 9, na rok 1920, s. 78–80.
- [8.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: Kázání o velikém jménu. (Kázání pod
horou). Přel. V[áclav] Ešner. *Vlast* 35, 1918/1919, č. 11, srpen 1919,
s. 500–503.
- [9.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: O pesimismu v mládí. (Kázání pod ho-
rou). Přel. V[áclav] Ešner. *Cesta* 1, 1918/1919, č. 24, srpen (?) 1918,
s. 638–640.
- [10.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: O předcích a potomcích. (Kázání pod
horou). Přel. V[áclav] Ešner. *Cesta* 1, 1918/1919, č. 37, únor (?)
1919, s. 1006–1007.
- [11.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: O hrdinách naší doby. (Kázání pod ho-
rou). Přel. V[áclav] Ešner. *Cesta* 1, 1918/1919, č. 49, květen (?)
1919, s. 1337–1338.
- [12.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: Vidov dan. (Kázání pod horou). Přel.
V[áclav] Ešner. *Cesta* 2, 1919/1920, č. 1, červenec (?) 1919, s. 10–11.
- [13.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: Pokoj Vám, Slované! Vánoční řeč. Přel.
V[áclav] Ešner. *Cesta* 2, 1919/1920, č. 10, září (?) 1919, s. 185–186.
[Z knihy *Nad hříchem a smrtí. Řeči a myšlenky*. Bělehrad 1914.]
- [14.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: O prodavačích v chrámě. (Kázání pod
horou). Přel. V[áclav] Ešner. *Cesta* 2, 1919/1920, č. 18, říjen (?)
1919, s. 341–343.

- [15.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: Orgie na hřbitově. Z knihy *Nad hříchem a smrtí*. Přel. V[áclav] Ešner. *Cesta* 2, 1919/1920, č. 37, březen (?) 1920, s. 714–717.
- [16.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: *Svatý Jan Hus*. Přeložil Dr. M. Č. [= Miloš Červinka]. Plzeň: Nákladem Marina Kovačeva, [1920], 16 s.
- [17.] ANONYM: Nákladem Marina Kovačeva v Plzni byla vydána knížka „Svatý Jan Hus“. *Český směr* 22, 1920, č. 276, 7. 11., s. 4.
- [18.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: Slovanskou myšlenkou k slovanské renaissanci a všelidskému ideálu. Přel. dr. Fr. Sedláček. *Československá republika* 242, 1921, č. 101, 14. 4., s. 1.
- [19.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: O krvi spravedlivého. Z cyklu *Kázání pod horou*. Přel. V[áclav] Ešner. *Cesta* 3, 1920/1921, č. 48, 27. 5. 1921, s. 742–745.
- [20.] VELIMIROVIĆ, biskup: Vysvěcení československého vладыky. *Za pravdou* 1, 1921, č. 15, 13. 10., s. 58–59. [Zpráva o chirotonii Matěje Pavlíka-Gorazda v Bělehradě 25. 9. 1921, který se stal prvním českým pravoslavným eparchou se svěcením srbské církve.]
- [21.] E. Sks. [= STOKLAS, Eugen]: „Modlitby na jezeře“ od ochridského biskupa Nikolaje Velimiroviče. *Moravsko-slezský deník* (Mor. Ostrava) 20 (6), 1923, č. 190, 14. 7., s. 4.
- [22.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: Legenda o třech paprscích. Přel. dr. J[ovan] Kršić. *Československá republika* 244, 1923, č. 193, 15. 7., příl., s. 1.
- [23.] MASARYK, Tomáš Garrigue: *Světová revoluce za války a ve válce 1914–1918*. Praha: Orbis, 1925, s. 137. [Velimirovič jmenován mezi Srby působícími v Londýně.]
- [24.] VOČADLO, Otakar: Slovanská studia ve Velké Británii. In: FRINTA, Antonín – TICHÝ, František [edd.]: *Slovanský přehled 1914–*

1924. *Sborník statí, dopisů a zpráv ze života slovanského. K sedesátým narozeninám Adolfa Černého*. Praha: Orbis, 1925, s. 128. [Velimirovič jmenován jako 1. pravoslavný duchovní, který kázal v londýnské katedrále sv. Pavla.]
- [25.] CINEK, František: *K náboženské otázce v prvních letech naší samostatnosti 1918–1925. K ideovému vývoji církve československé. Hnutí pravoslavné v Československu. K situaci československého protestantismu. Dodatek*. V Olomouci: Nákladem Lidových závodů tiskařských a nakladatelských, 1926, s. 89. [Velimirovič v periodiku *Balkan* přivítal návrat Čechoslováků k pravoslaví po vysvěcení M. Pavlíka (Gorazda) v Bělehradě 25. září 1921 na 1. biskupa Církve československé (husitské).]
- [26.] KOLMAN, Otakar: Dva české překlady Njegošova „Horského věnce“. *Slavia* 6, 1928, s. 394–454, 709–741. [Mj. o Velimirovičově knize *Религија Негошева*.]
- [27.] PROHASKA, Dragutin: L. N. Tolstoj u srpskohravatskoj literaturi. In: Horák, Jiří – Ljackij, Jevgenij Aleksandrovič [ed.]: *L. N. Tolstoj. Sborník statí a bibliografických přehledů*. V Praze: Slovanský seminář University Karlovy, 1929, s. 177–178. [Mj. o tom, proč Velimirovič není tolstojovec.]
- [28.] VELIMIROVIČ, Nikolaj: O pesimismu v mládí. Přel. V[áclav] Ešner. *Akord* 3, 1930, s. 118–124, 213–220.
- [29.] ANONYM: Velimirovič, Nikolaj, Dr. [heslo]. In: Dolenský, Antonín – Jaša, Alois [red.]: *Nový velký ilustrovaný slovník naučný XVII. Šošoni – Žiznowski Jan*. V Praze: Gutenberg, 1932, s. 172. Dostupné také on-line: <<https://archive.org/details/slovník-naucny-17/page/n179/mode/2up>> [cit. 11. 11. 2021].
- [30.] KUBA, Ludvík: *Čtení o starém Srbsku. Cesty a studie z roků 1890–1927*. V Praze: Družstevní práce, 1932, s. 49. [Velimirovič je zde mj. zmíněn jako inspirátor asketického mnišstva, tzv. bogomoljců.]

- [31.] ŽUNDÁLEK, František Hanuš: Jugoslávie. *Věstník katolického duchovenstva* 33, 1932/1933, č. 2, 15. 10. 1932, s. 15. [O Velimirovičově kázání 14. 10. 1932 v Ružici na téma svobody ženy a úcty k Bohorodičce a mateřství.]
- [32.] J. F. [= FIALA, Josef]: Bulharsko. *Slovanský přehled* 25, 1933, č. 3/4 (květen 1933), s. 82–84. [O Velimirovičově návštěvě Sofie v dubnu 1933 v čele jugoslávské delegace spolu s bačským biskupem Irinejem, doktorem Vojislavem Janičem a protou Milivojem M. Petrovičem.]
- [33.] ANONYM: V[elimirovič], Nikolaj, Dr. [heslo]. In: *Masarykův slovník naučný VII. Š–Ž*. V Praze: Nákladem Československého kompasu, 1933, s. 600.
- [34.] HAJŠMAN, Jan: Dr. Bohumil Vošnjak, U borbi za ujedinjenu narodnu državu. (V zápase o sjednocený stát.) [recenze]. *Naše revoluce* 9, 1933, č. 3/4, 30. 11., s. 454. [Mj. o kapitole ve Vošnjakově knize, která je vzpomínkou na Velimirovičovo působení v Londýně během 1. světové války.]
- [35.] CINEK, František: *Arcibiskup Dr. Antonín Cyril Stojan. Život a dílo. Pokus o nárys duchovní fysiognomie*. Olomouc: Lidové knihkupectví a nakladatelství v Olomouci, 1933, s. 1000. [Velimirovič je zmíněn jako iniciátor sblížení srbské pravoslavné církve s anglikány.]
- [36.] ANONYM: Episkop Nikolaj Velimirovič pro obnovu Svete Sofie. *Apoštolát sv. Cyrila a Metoda pod ochranou bl[ahoslavené] Panny Marie* 25, 1934, č. 4 (duben), s. 140.
- [37.] ANONYM: Obnova srbské carské lavry v Chilendaru. *Sursum. Věstník Klubu duchovenstva čs. strany lidové* 14, 1934, č. 4 (10. 4.), s. 127. [Biskup Velimirovič odjel r. 1933 na Chilandar, aby byl přítomen zahájení společného života v klášteře na den sv. Simeona Myrotočivého (13. 2. starého stylu).]

- [38.] ANONYM: Smuteční slavnost u hrobu krále Alexandra. *Venkov* 30, 1935, č. 235, 9. 10., s. 4. [Konala se 6. 10. na Oplenci, tj. v kostele sv. Jiří v Topole.]
- [39.] ANONYM: Smuteční slavnost u hrobu krále Alexandra I. *Český směr* 37, 1935, č. 234, 9. 10., s. 6. [Konala se 6. 10. na Oplenci, tj. v kostele sv. Jiří v Topole.]
- [40.] čt [= ?]: Tryzna za mrtvého krále na Oplenci. *Lidové noviny* 43, 1935, č. 505, 9. 10., ran. vyd., s. 7. [Konala se 6. 10. v kostele sv. Jiří v Topole.]
- [41.] ANONYM: Srbsko vzpomnělo Kosova. *Lidové noviny* 47, 1939, č. 323**, 30. 6., ran. vyd., s. 2. [Manifestace pro jednotnou Jugoslávii při příležitosti 550. výročí bitvy na Kosovu poli 28. 6., kdy Velimirovič v klášteře Ravanici promluvil o potřebě svornosti a bratrství Srbů a Chorvatů.]
- [42.] ANONYM: Národní slavnost na bojišti. *Polední list* 13, 1939, č. 180, 29. 6., s. 4. [Manifestace pro jednotnou Jugoslávii při příležitosti 550. výročí bitvy na Kosovu poli 28. 6., kdy Velimirovič v klášteře Ravanici promluvil o potřebě svornosti a bratrství Srbů a Chorvatů.]
- [43.] HOFFMANN, Bedřich: *A kdo vás zabije... Život a utrpení kněžstva v koncentračních táborech*. 2. vyd. [1. vyd. 1946]. Přerov: Společenské podniky, 1946, s. 381. [Mezi jihoslovanskými vězni koncentračního tábora v Dachau je v soupisu mj. uveden i Velimirovič se stručnou poznámkou.]
- [44.] JAKOVLJEVIČ, Radivoj: Doslov o autorovi a jeho knize. In: SÁVVA, archimandrita – SIMEON, arcibiskup olomoucko-brněnský [ed.]: *Život našeho Pána Ježíše Krista*. V Praze: Pravoslavná církev v Československu v Evangelickém nakladatelství, 1991, s. 150–152. [Mj. o Sávvových překladech (zřejmě nevydaných) Velimirovičových textů.]

- [45.] ZOZULAK, Ján: Svätý Nikolaj Velimirovič, Nový Zlatoústy. *Pravoslávny teologický zborník* 19, 1996, č. 4, s. 88–110.
- [46.] VELIMIROVIČ, Nikolaj, svätý: *Svätý Jan Hus*. 2. vyd. Ke druhému vydání připravil a životopis napsal arcibiskup Kryštof. Praha: Pravoslavná akademie, 2003, 48 s.
- [47.] ZOZULAK, Ján: *Nikolaj Velimirovič, Nový Zlatoústy (1880–1956)*. Patristická knižnica; 3. Prešov: Vydavateľstvo JANYS, 2003, 87 s.
- [48.] MAREK, Pavel – BUREHA, Volodymyr V. – DANYLEC, Jurij V.: *Arcibiskup Savvatij (1880–1959). Nástin života a díla zakladatelské postavy pravoslavné cirkve v Československé republice*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009, s. 52–53, 147. [Mj. o setkání Velimiroviče se Savvatijem v Praze koncem srpna 1923.]
- [49.] rj [= JURIGA, Roman]: Sv. Nikolaj (Velimirovič), biskup žičský (1880–1956). *Hlas pravoslavi* 66, 2011, č. 3, s. 14. Dostupné také on-line: <<http://www.hlas.pravoslavi.cz/pdf/hp-2011-03.pdf>> [cit. 11. 11. 2021].
- [50.] MALÍK, Marek: Svätý Nikolaj Velimirovič (o autorovi duchovního čtení „Modlitby na jezeře“). *Hlas pravoslavi* 67, 2012, č. 6, s. 9–11.
- [51.] VELIMIROVIČ, Nikolaj: Modlitby na jezeře. Přel. Marek Malík. [1.]. *Hlas pravoslavi* 67, 2012, č. 6, s. 6–8; [2.], ibidem, č. 7/8, s. 14–16; [3.], ibidem, č. 9, s. 9–11; [4.], ibidem, č. 10, s. 6–7; [5.], ibidem, č. 11, s. 10–11; [6.], ibidem, č. 12, s. 10; [7.]. *Hlas pravoslavi* 68, 2013, č. 1, s. 10–11; [8.], ibidem, č. 2, s. 16; [9.], ibidem, č. 3, s. 8–9; [10.], ibidem, č. 4, s. 8; [11.], ibidem, č. 5, s. 8–9; [12.], ibidem, č. 6, s. 8–9.
- [52.] JUKL, Jakub Jiří: Hus v myšlení a tradici pravoslavné cirkve. *Studia theologica* 17, 2015, č. 4, s. 259–271. Dostupné také on-line: <<https://studiatheologica.eu/pdfs/sth/2015/04/17.pdf>> [cit. 11. 11. 2021].

- [53.] KRYŠTOF, vladýka: Svatý mučedník Jan Hus. In: Carbol, Pavel: *Jan Hus 600 let. Sborník příspěvků k 600. výročí upálení Mistra Jana Husa*. [České Budějovice]: INpress, 2015, s. 38–43.
- [54.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: *Ochridský prológ. Životy svätých, básne, úvahy, rozjímania a besedy na každý deň v roku*. Zo srbčiny prel. Peter Soroka. Nový Sad: Prometej – Trnava: Spolok Srbov na Slovensku, 2015, 856 s.
- [55.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: Móda pripravuje o vše. Přel. Anastasia Dürrová. *Hlas pravoslavi* 71, 2016, č. 3, s. 10–11.
- [56.] BRAXATORIS, Martin: Téma husitsko-evanjelickej kontinuity na Gemi, v Malohonte a Novohrade a otázka cyrilometodsko-husitskej kontinuity v historických prácach a traktátoch slovenských evanjelikov / The Theme of Hussite-Evangelical Continuity in Gemer, Malohont and Novohrad Region and the Question of Cyrillomethodian-Hussite Continuity in the Slovak Evangelicals' Historical Works and Tracts. *Vedecký časopis o kultúre regiónov na Slovensku / Scientific Journal of Regional Culture in Slovakia* 1, 2017, č. 1, s. 27–28, 40, 43. [Mj. cituje i Velimirovičovu českou brožuru o Husovi z roku 1920.] Dostupné také on-line: <<http://csr.sk/wp-content/uploads/2017/11/CSR-Volume-1-2017-1.pdf>> [cit. 5. 12. 2021].
- [57.] VELIMIROVIĆ, Nikolaj: *Ochridský prológ: životy svätých, básne, úvahy, rozjímania a besedy na každý deň v roku*. Zo srbčiny prel. Peter Soroka; korektúra a preklad básní Peter Savčak. 2. vyd. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta, 2018, 992 s.

Marcel Černý
Slovanský ústav Akadémie vied Českej republiky, Praha
cernymar@slu.cas.cz

* * *